



DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

DARE to Care: Prava LGBTQIA+ osoba

Autor: Ana Janković



Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia



Kreisau-Initiative

Kreisau Initiative e.V.
Germany



Open Communication
Serbia



TRANSFORM
Sweden



Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina



Sufinancira
Europska unija

Ovaj projekt sufinanciran je sredstvima Europske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova isključiva su odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Europske komisije ili provedbenih organizacija. Europska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije.

DARE to Care: Prava LGBTQIA+ osoba

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolariziranu i snažnu (otpornu) Europu') pokrenuta je s ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju te dijalog usmjeren na mlade i njihov aktivizam u području suvremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje te kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali projekta DARE nastoje ojačati aktivno građanstvo i europske vrijednosti te promovirati i osnažiti glasove mladih i njihov građanski angažman. Za više informacija posjetite mrežnu stranicu projekta: www.depolarisation.eu

Teme

- 'DARE to Care'(igra riječi, 'Usudi se mariti') tema - uvid u motivaciju mlade osobe i njenu predanost svrhovitom volontiranju kojim doprinosi boljitku zajednice;
- Prava LGBTQIA+ osoba, s naglaskom na pružanje pomoći (pravne, medicinske i psihološke) članovima LGBTQIA+ zajednice koji su preživjeli nasilne zločine iz mržnje.

Kontekst

Ljudska prava trebaju biti jednaka za sve, no LGBTQIA+ zajednica se svakodnevno suočava s diskriminacijom, uznemiravanjem ili još gorim pojavama. Šezdeset zemalja diljem svijeta još uvijek ima zakone koji kriminaliziraju homoseksualnost; samo 2020. godine ubijeno je 350 transrodnih osoba, a 83% LGBT osoba skriva svoju seksualnost. Incidenti motivirani mržnjom značajno su manje prijavljivani i dokumentirani u odnosu na incidente u kojima nema mržnje kao motiva.

Ova tema važna je za učenike jer podiže svijesti o različitim načinima na koje mogu pomoći LGBTQIA+ zajednici te razviti empatiju i razumjeti kroz što svakodnevno prolaze.

Ciljevi

- podići svijest o diskriminaciji i nasilju protiv pripadnika LGBTQIA+ zajednice;
- razviti empatiju i svijest o tome kako ljudi mogu pomoći onima koji su diskriminirani;
- senzibilizirati na raznolikost ljudske seksualnosti.

Ishodi učenja

Na kraju sata učenici će (moći):

- objasniti probleme s kojima se pripadnici LGBTQIA+ zajednice susreću u društvu;
- analizirati i navesti koja vrsta akcije(a) se može poduzeti kako bi se poboljšao njihov položaj i tretman.

Materijal i oprema

laptop
projektor
zvučnici
internet/Wi-Fi
flipchart papiri i markeri za skupinski rad

Trajanje

45 minuta (jedan školski sat)

Tijek nastavnog sata

Uvod (10 minuta)

Na početku pitajte učenike znaju li što znači "LGBTQIA+".

(Napomena: pogledajte tablicu ispod, izvor: <https://lgbt.ucsf.edu/glossary-terms>)

Lezbijka:

Žena čija je primarna seksualna orijentacija prema osobama istog spola.

Homoseksualac/ka (gay):

Seksualna orijentacija prema osobama istog spola.

Biseksualac/ka:

Osoba čija je primarna seksualna i emocionalna orijentacija prema osobama istog i drugih spolova ili prema osobama bez obzira na njihov spol.

Transseksualac/ka:

Osoba koja živi u spolu različitom od onog koji joj je dodijeljen pri rođenju. Neke osobe uzimaju hormonsku terapiju i/ili se podvrgavaju operacijama, dok druge ne. Termin se ponekad koristi isključivo za označavanje trans osoba koje se podvrgavaju operaciji promjene spola.

Queer:

Može uključivati, ali nije ograničeno na homoseksualce, lezbijke, biseksualne, transrodne, interseksualne i aseksualne osobe. Ovaj izraz ima različita značenja za različite ljude. Neki ga smatraju uvredljivim, dok ga drugi koriste u širem smislu povijesti pokreta za prava homoseksualaca.

Interspolne osobe:

Ljudi koji bez medicinske intervencije razviju primarne ili sekundarne spolne karakteristike koje se ne uklapaju u društvene definicije muškarca ili žene. Mnoge vidljivo interspolne osobe liječnici u ranom djetinjstvu sakate kako bi spolne karakteristike pojedinca bile u skladu s idejom društva o tome kako bi trebala izgledati normalna tijela. Interspolne osobe relativno su česte, iako društveno poricanje njihova postojanja ostavlja vrlo malo prostora za javnu raspravu o interspolnim pitanjima.

Aseksualnost:

Općenito ju karakterizira izostanak seksualne privlačnosti ili želje za partnerskom seksualnošću. Aseksualnost se razlikuje od celibata, tj. namjernog uzdržavanja od seksualne aktivnosti.

+

Znak "+" potvrđuje činjenicu da postoje i drugi spolni i rodni identiteti (panseksualac, rodno fluidan, bi-znatizeljan i drugi). To je također šira oznaka za uključivanje i prihvaćanje svih iskustava.

Uvod (nastavak)

Nakon toga, nastavnik pita učenike poznaju li neke slavne LGBTQIA+ osobe. Ako nitko ne ponudi odgovor, nastavnik može podijeliti s učenicima informaciju o procijenjenom broju ljudi koji žive 'u ormaru' - "Velika većina svjetske populacije seksualnih manjina – procjenjuje se oko 83% onih koji se identificiraju kao lezbijke, homoseksualci ili biseksualci – svoju orijentaciju drže skrivenom od svih ili većine ljudi u svojim životima." (Studija Yale School of Public Health iz 2019., vidi: <https://medicine.yale.edu/news-article/the-global-closet-is-ogromna-vecina-svjetova-lesbian-gay-bisexual-population-hide-orientation-ysph-study-finds/>). Nastavnik zatim može pitati učenike za mišljenje o tome zašto ljudi ne vole dijeliti te informacije. (Napomena: razlozi mogu biti strah ili odbacivanje od strane prijatelja, obitelji; progon; diskriminacija itd.).

Nastavnik zatim najavljuje da će razred danas pogledati film o LGBTQIA+ aktivistu iz Srbije. Nakon pozornog gledanja filma uslijed će rasprava o njemu.

Gledanje videozapisa DARE to Care: Prava LGBTQIA+ osoba (5 minuta)

Reproducirajte videozapis učenicima: depolarisation.eu/hr/lgbtrights

Kratka rasprava o videozapisu (10 minuta)

Korisna pitanja za istraživanje, razmatranje i daljnje proučavanje:

- Je li vas nešto u filmu iznenadilo ili zainteresiralo?
- Koje su glavne stvari koje Nikola radi u svojoj organizaciji?
- Što mislite, zašto su ljudi skloni diskriminirati osobe drugačije seksualne orijentacije, nacionalnosti, vjere, stupnja obrazovanja ili socio-ekonomskog statusa?
- Naravno, učenici mogu i sami postavljati pitanja o videozapisu koji su upravo pogledali?

"Brzo istraživanje - Slagalica" - skupinski rad (20 minuta)

Nasumično podijelite učenike u pet skupina (optimalno je 4 učenika po skupini, iako je moguće i više ili manje, po potrebi). Svaka skupina dobiva jedan list flipchart papira i markere za izradu prezentacije.

Dajte svakoj skupini po jedan zadatak (izazov) sa sljedeće stranice. Skupine imaju 10 minuta na raspolaganju da rasprave svoj izazov i osmisle rješenje ili odgovor.

Nakon toga, skupine predstavljaju svoje rezultate (2 min po skupini), nakon čega ostatak razreda postavlja dodatna pitanja, nudi prijedloge i povratne informacije.

"Brzo istraživanje - Slagalice" - skupinski rad (nastavak)

Prva skupina - Filozofska rasprava

Zadatak: Proučite ova tri citata, te na papiru nacrtajte oluju ideja ili umnu mapu, analizirajući što su autori ovih citata željeli njima poručiti:

Prvi citat: "Jednakost je više od donošenja zakona. Borba se stvarno dobiva u srcima i umovima zajednice, gdje se to stvarno računa." – Barbara Gittings

Drugi citat: "Još uvijek me čudi da itko može imati bilo kakav moralni prigovor na tuđu seksualnost. To je kao da nekom govorite kako da očisti svoju kuću." (River Phoenix)

Treći citat: "Najbolja stvar kod izlaska iz ormara je to što te nitko ne može uvrijediti govoreći ti ono što si im upravo rekao." (Rachel Maddow)

Druga skupina - Diskriminacija pripadnika LGBTQIA+ zajednice

Zadatak: Brzo istražite na internetu koji su najčešći oblici diskriminacije pripadnika LGBTQIA+ skupine u vašoj zemlji. (Što mislite zašto se to događa?)

Treća skupina - Organizacije koje pružaju pomoć

Zadatak: Brzo istražite na internetu koje organizacije u vašoj zemlji pružaju pomoć LGBTQIA+ osobama (medicinsku, pravnu, psihološku).

Četvrta skupina - Što pojedinac može napraviti?

Zadatak: Napravite popis od tri stvari koje svaka osoba može učiniti kako bi pomogla LGBTQIA+ zajednici (To može biti pomoć na osobnoj razini, pripadniku skupine, ili volontiranje u organizaciji koja pruža pomoć.).

Peta skupina - Rješavanje sukoba

Zadatak: Zamislite da svjedočite situaciji u kojoj je LGBTQIA+ osoba uznemiravana. Navedite tri moguće reakcije koje bi pomogle.

Izvori

- Projekt DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i videozapisi koji se nalaze na mrežnoj stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu
- "Da se zna" | Pravna i psihološka pomoć LGBTQIA osobama, mrežna stranica organizacije: <https://dasezna.lgbt/en/who-we-are/>

Prilagodba aktivnosti za nastavu na daljinu

Sve aktivnosti ovog nastavnog sata mogu se provesti i u obliku rasprave cijeloga razreda, bez skupinskog rada, rješavanjem pojedinih zadataka ili pitanja kroz plenarnu raspravu (cijeli razred zajedno).

Ova se lekcija također lako prilagođava online okruženju jer se veći dio usredotočuje na promišljanje i razgovor učenika. Grupna aktivnost treba se odvijati u sobama za pojedinačne sastanke, dok se sve ostale aktivnosti odvijaju u zajedničkom prostoru.

Vrednovanje

Iako se neki njeni elementi odnose na lako provjerljivo razumijevanje i baratanje pojmovima, svrha ove lekcije ipak je poticanje empatije prema određenoj skupini ljudi - a to ne bi trebao biti predmet ocjenjivanja ili drugih standardnih oblika vrednovanja. U idealnom slučaju, evaluacija bi se trebala usredotočiti na akciju učenika koja bi mogla uslijediti nakon provedene razredne aktivnosti - na primjer, izvođenje jedne od ideja za domaću zadaću.

Ideje za domaću zadaću

- Prva ideja za domaću zadaću: Razgovarajte o ovom problemu s ljudima u svom okruženju. Ako su skloni diskriminatornim primjedbama, nemojte se raspravljati s njima, već ih pokušajte saslušati i saznati zašto vjeruju ili osjećaju ono što vjeruju ili osjećaju. Pokušajte se uključiti u dijalog, a ne u raspravu. Kasnije predstavite u razredu što ste doznali - koji su neki od uzroka predrasuda ljudi prema LGBTQIA+?
- Druga ideja za domaću zadaću: Pronađite lokalnu organizaciju koja pruža pomoć i provjerite trebaju li volontere. Razgovarajte s ljudima iz te organizacije o svojim iskustvima iz prethodne domaće zadaće te ih pitajte koja bi oni rješenja ponudili i što su naučili kao LGBTQIA+ aktivisti.